

Raadsinformatiebrief

Onderwerp : **Stemverhoudingen Algemeen Bestuur GR sociaal**
Aanleiding :
Datum : **13 juli 2021**
Portefeuillehouder : Kees Jongmans
Schrijver : Astrid de Gooijer

Geachte leden van de gemeenteraad,

Tijdens de BIO over de nieuwe GR sociaal op 27 mei jongstleden heeft wethouder Jongmans u al kort geïnformeerd over de denkrichting van de stemverhoudingen in het Algemeen bestuur van onze nieuwe GR sociaal. In uw zienswijze heeft u ook aangegeven deze stemverhouding onlosmakelijk te zien met uw (vermoedelijke) besluit om later dit jaar uit te treden uit de bestaande GR Drechtsteden. De eerder besproken "stemverhouding-varianten" liepen uiteen van stemverhoudingen langs de lijn van financiële inbreng (al dan niet in combinatie met aantal inwoners) tot één stem per gemeente. Om tot een oplossing te komen zijn de mogelijkheden hiervoor in een aantal bestuurlijke sessies verkend. Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de uitkomst en het standpunt van ons college.

Stemmen, indien nodig

Belangrijk vertrekpunt is het erkennen dat samenwerken en consensus het streven is in de regio. En dus de bereidheid om AB-besluiten in collectiviteit te nemen. Dat start niet bij stemmen, maar begint bij het goede gesprek op inhoud, luisteren naar elkaars argumenten en er met elkaar daadwerkelijk uit willen komen. Stemmen is in die zin het uiterste wat nodig kan zijn als er op basis van argumenten en gesprek niet tot overeenstemming wordt gekomen. Het is dus niet het startpunt voor de samenwerking in het vernieuwde algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling, maar eerder het eindpunt. Ambitie is altijd om er met zijn zevenen uit te komen, rekening houdend met elkaars standpunten, wensen en (on)mogelijkheden. Dat principe geldt ook voor het nu te kiezen model voor de stemverhoudingen, maar uiteindelijk moeten er wel duidelijke afspraken komen over de stemverhoudingen en die afspraken moeten recht doen aan de verschillende belangen.

Constateringen en denklijnen

We hebben een aantal constateringen gedaan:

- Stemmen langs de lijn van financiële inbreng zou een meerderheid van stemmen in het AB betekenen voor 1 gemeente (Dordrecht). Ook een combinatie met inwonersaantallen zou o.b.v. het woningbouwprogramma op korte termijn kunnen leiden tot een meerderheid voor de gemeente Dordrecht en daarmee kan de facto een vetorecht voor Dordrecht ontstaan. Dit is voor de andere gemeenten niet acceptabel en doet ook geen recht aan de eerder ingediende zienswijze, maar is in de kern ook in strijd met de gedachte van een *gemeenschappelijke* regeling.
- De belangrijkste besluiten worden straks door de gemeenteraden genomen: de kaderstelling.
- Over de voorstellen voor de stemverhoudingen bestaat geen gelijke opvatting bij de 7 deelnemers. Het geformuleerde principebesluit brengt een dilemma met zich mee. Er wordt immers gesteld dat het stedelijk gebied of poldergebied niet mag overheersen maar ook dat er rekening moet worden gehouden met aantal inwoners en omvang van de financiële inbreng. Voor sommige gemeenten ligt het zwaartepunt bij het eerste uitgangspunt, bij anderen bij het tweede. Dus elk model brengt deze spanning in meer of mindere mate met zich mee.

Tijdens de bestuurlijke overleggen is tevens een aantal denklijnen naar voren gebracht:

- Elke inwoner in de Drechtsteden is even belangrijk en dat moet terugkomen in de stemverhoudingen.

- Gemeenten hebben comfort nodig op de financiële kant en het maatwerk en willen een borging dat maatwerk straks daadwerkelijk mogelijk is en dat de kosten voor de maatwerk vragende gemeente zijn.
- Het kan en mag niet zo zijn dat 1 gemeente het besluit kan nemen: er moet draagvlak zijn bij tenminste 2 en liever 3 gemeenten.
- De huidige stemverhouding in de Drechtraad is door meerdere gemeenten ingebracht als eerlijke verhouding. Die stemverhouding is tot nu toe nooit als een probleem ervaren.

Voorstel n.a.v. bestuurlijk overleg

Op basis van de verschillende standpunten is gezocht naar een compromis om tot een oplossing te komen. Van belang is dat er recht wordt gedaan aan de verschillende belangen en inbreng van alle gemeenten.

Het voorstel luidt:

- Stemverdeling voor het AB wordt gebaseerd op het aantal inwoners van de deelnemende gemeenten op 1 januari van het jaar waarin de gemeenteraadsverkiezingen worden gehouden.
- Voor de eerste keer tot aan de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 is dat het aantal inwoners op 1-1-2020.
- Geen enkele gemeente kan meer dan 49% van de stemmen krijgen.
- Voor de besluitvorming over begroting, begrotingswijzigingen en bijdrageverordening is een gekwalificeerde meerderheid nodig. Naast een meerderheid van stemmen moeten minimaal 3 gemeenten instemmen.
- In de toelichting bij de regeling wordt een ruime tekst opgenomen met de procedure rondom maatwerk en uitvoeringstoets.
- In het geval er fundamentele verschillen van opvatting ontstaan in het AB over het toestaan en/of de kostprijs van het maatwerk kan een arbitragecommissie wordt ingesteld. De uitspraak van de commissie is bindend. De kosten van deze procedure zijn voor de partij die de arbitrage heeft aangevraagd. De commissie zal ingesteld worden zodra de eerste aanvraag een feit is.
- De door de Drechtraad nieuw vastgestelde kostenverdeelssystematiek wordt 1 op 1 overgenomen in de door het Algemeen bestuur per 1 januari 2022 vast te stellen bijdrageverordening. Voor dit deel staat de bijdrageverordening in elk geval voor de komende vier jaar vast.

Stemverhoudingen in AB

Gemeenten	Inwoneraantal per 1-1-2020, CBS	Percentage	Stemmen
Alblasserdam	20.165	6,93%	7
Dordrecht	119.284	40,99%	41 (2 x 20,5)
Hardinxveld Giessendam	18.295	6,29%	6
Hendrik Ido Ambacht	31.202	10,72%	11
Papendrecht	32.137	11,04%	11
Sliedrecht	25.220	8,67%	9
Zwijndrecht	44.737	15,37%	15
TOTAAL	291.040	100%	100 (meerderheid 51)

Dit komt grotendeels overeen met de stemverhoudingen in de huidige Drechtraad.

Standpunt college

Voor ons college was het uitgangspunt van een gekwalificeerde meerderheid (2 plus 1) bij de financiële componenten belangrijk. Daar voldoet het voorstel zoals het nu voorligt aan. We zijn tevreden over de gesprekken die hierover gevoerd zijn en de beweging die onder ander Dordrecht gemaakt heeft om tot dit voorstel te komen. Wij stemmen als college met deze stemverhoudingen in. Concreet betekent dit dat dit voorstel wordt opgenomen in het definitieve voorstel wat na de zomer in procedure gaat. Wij stellen (tevreden) vast dat in dit voorstel er geen veto is voor de gemeente Dordrecht en in de toekomst (door groei) ook geen veto kan ontstaan. De gemeente Dordrecht kan met Zwijndrecht een meerderheid vormen, maar die meerderheid kan in het AB ook gevormd worden door Dordrecht met Hendrik-Ido-Ambacht of met de gemeente Papendrecht. Vaststellen van beleid en verordeningen vindt niet in het AB plaats, met uitzondering van de financiële verordeningen.

Door bij de besluitvorming over de begroting, begrotingswijzigingen en bijdrageverordening een extra waarborg in te bouwen dat er tenminste 3 gemeenten moeten instemmen wordt voorkomen dat "stedelijk gebied" bij de vaststelling van de begroting of begrotingswijzigingen kan overheersen. Hiermee wordt naar onze mening recht gedaan aan onze eerdere inbreng.

Vervolg proces

Nadat alle colleges zich hebben uitgesproken wordt er deze zomer, in samenhang met de eerder ingediende zienswijzen vanuit de gemeenteraden, een voorstel gemaakt, waarin duidelijk wordt gemaakt wat er met de inbreng van de verschillende gemeenten is gebeurd. Dit zal leiden tot een voorstel aan alle gemeenten voor wijziging van de "Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (GRD)" naar een "GR Sociaal", waarbij colleges deze collegeregeling niet eerder aan kunnen gaan dan nadat de eigen gemeenteraad goedkeuring heeft gegeven.

Onze verwachting is dat dit voorstel in oktober in uw raad behandeld wordt. In overleg met het Presidium organiseren we eventueel voorafgaand aan de commissiebehandeling nog een informeel afstemmingsmoment (bio).

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn altijd bereid eventuele vragen van uw raad hierover te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

de secretaris
S. van Heeren

de burgemeester
J.G.A. Paans